

Nader onderzoek beschermde soorten 2019 - 2020

Nuenen West

projectnummer 411948
definitief
22 december 2020

Nader onderzoek beschermde soorten 2019 - 2020

Nuenen West

projectnummer 411948

definitief
22 december 2020

Auteurs

S.C.H.J. van Eijk
H. Hovens (Faunaconsult)

Opdrachtgever

BPD Ontwikkeling BV
Kronehoefstraat 72
5622 AC EINDHOVEN

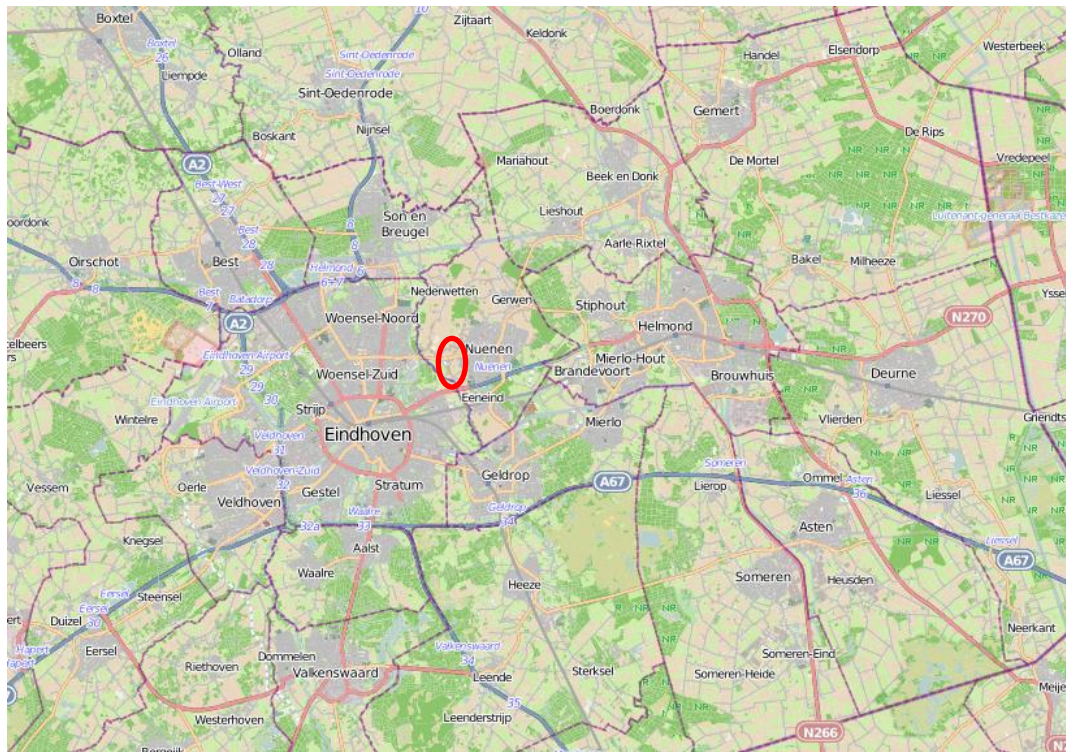
datum vrijgave	beschrijving revisie	goedkeuring	vrijgave
	definitief	L.J.G. Koks	G. La Rose

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
2	Wettelijk kader	3
2.1	Algemeen	3
2.2	Soortbescherming	3
3	Methode	5
3.1	Aanpak onderzoek eekhoorn	5
3.2	Teunisbloempijlstaart	5
3.3	Steenuil	5
3.4	Kerkuil	5
3.5	Buizerd / overige jaarrond beschermde nesten	5
3.6	Amfibieën	5
3.7	Steenmarter	6
3.8	Vleermuizen	6
3.9	Terreinbezoeken	7
4	Resultaten	9
4.1	Eekhoorn	9
4.2	Teunisbloempijlstaart	10
4.3	Kerkuil	12
4.4	Steenuil	12
4.5	Buizerd en overige jaarrond beschermde nesten	13
4.6	Amfibieën	15
4.7	Steenmarter	16
4.8	Vleermuizen	17
4.9	Overige waarnemingen	18
5	Toetsing Wet natuurbescherming	20
5.1	Eekhoorn	20
5.2	Teunisbloempijlstaart	20
5.3	Kerkuil	20
5.4	Steenuil	20
5.5	Buizerd en overige jaarrond beschermde nesten	21
5.6	Amfibieën	21
5.7	Steenmarter	21
5.8	Vleermuizen	22
5.9	Wezel	22
6	Bronnen	23

Bijlage I. Notitie check vleermuizen Opwettenseweg 102 (2 september 2019)

Globale ligging van het onderzoeksgebied (rood omlijnd) Bron: Globespotter, 2020.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Nuenen West BV is voornemens om tussen Nuenen en Eindhoven woningen te realiseren. Voor de woningbouwlocatie Nuenen-West is gezien de ontwikkelingen in de woningmarkt een herijkt stedenbouwkundig plan opgesteld. Dit plan is vastgelegd in het bestemmingsplan “Chw Nuenen West, ontwerp, 13-02-2019”. De ligging van het plangebied is weergegeven op Figuur 1.1.

Het plan kan worden uitgevoerd als duidelijk is dat het plan niet in strijd is met de Wet natuurbescherming en het beleid van het Natuurnetwerk Nederland. Daarom is inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden binnen de invloedssfeer van het onderzoeksgebied en de effecten hierop. Om inzicht te krijgen in het voor komen van beschermde soorten in het gebied is een natuurtoets uitgevoerd (Antea group, 2019). In deze natuurtoets wordt geadviseerd om nader onderzoek naar een aantal soorten uit te voeren. Voorliggende rapportage beschrijft de resultaten van deze onderzoeken. Het gaat dan om nader onderzoek naar:

- Eekhoorn
- Teunisbloempijlstaart
- Steenuil
- Kerkuil
- Steenuil
- Buizerd / overige jaarrond beschermde nesten
- Amfibieën
- Steenmarter
- Vleermuizen

Figuur 1.1. Ligging plangebied nader onderzoek.

2 Wettelijk kader

Dit hoofdstuk beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming ([paragraaf 2.2](#)) en de gebiedsbescherming ([paragraaf 2.3](#)) relevant voor voorliggend nader onderzoek.

2.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden. In het voorliggende nader onderzoek wordt enkel ingegaan op de soortbescherming.

2.2 Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

"Kleine marterachtigen behoren tot de categorie 'Andere soorten' en staan vermeld in artikel 3.10 van de Wnb en zijn in de provincie Overijssel niet vrijgesteld. Hieronder worden de verbodsbepalingen uit de Wnb behorende bij dit artikel uiteengezet."

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal vogelsoorten, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt (zie artikel 3.1 in tekstkader in de bijlage).

Indien bij het voornemen het overtreden van verbodsbepalingen in artikel 3.1 niet kan worden uitgesloten, kan onder bepaalde voorwaarden gewerkt worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het aanvragen van een ontheffing bij de provincie, waarin het voornemen plaatsvindt, noodzakelijk. De grond waarop een ontheffing kan worden verleend, verschilt per categorie.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. Dieren behorend bij artikel 3.5 mogen niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.

Artikel 3.5 **Wet natuurbescherming** Europees beschermde soorten

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, Bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

3 Methode

3.1 Aanpak onderzoek eekhoorn

In december 2019 wordt geïnventariseerd waar nesten van eekhoorns aanwezig zijn zonder dat er bladeren aan de bomen zitten.

3.2 Teunisbloempijlstaart

In de periode juni – september wordt tijdens twee bezoeken gezocht naar rupsen van de soort. Hierbij wordt gezocht naar rupsen op de waardplanten zijnde: de teunisbloem, kattenstaart, wilgenroosje en basterdwederik.

3.3 Steenuil

Voor de steenuil geldt dat de beste periode om een territorium van steenuilen aan te tonen 1 februari tot en met 30 april is. Gedurende drie bezoeken kan de aan- of afwezigheid aangetoond worden (BIJ12, 2017). Hierbij moet tussen het eerste en het laatste bezoek minimaal één maand zitten. Tegelijkertijd met de overige onderzoeken wordt gelet op bedelende jongen, geluiden van de steenuil en sporen (zoals braakballen, mestsporen en veren) in het plangebied.

3.4 Kerkuil

Tijdens drie gerichte veldbezoeken verspreid in de periode van begin februari tot en met half oktober wordt door middel van avondbezoeken gezocht naar kerkuilen. Daarnaast wordt overdag gezocht naar sporen die de aanwezigheid van een nestplek aannemelijk maken zoals braakballen of krijtstrepen. Ook doen wij navraag bij bewoners en bij de lokale uilenwerkgroep. Deze aanpak is gebaseerd op de richtlijnen uit het kennisdocument kerkuil (BIJ12, 2017).Ja

3.5 Buizerd / overige jaarrond beschermde nesten

Tijdens vier gerichte veldbezoeken in de periode maart tot half mei wordt gezocht naar nesten van de buizerd en andere soorten met een jaarrond beschermd nest. De inventarisatie vindt bij voorkeur tijdens goede omstandigheden (zoals weersomstandigheden, moment op de dag) plaatsvinden met een tussenperiode van minimaal 10 dagen. Tevens moet bij voorkeur in de periode dat er nog geen blad aan de boom zit, minimaal éénmaal gericht naar nestlocaties zijn gezocht.

3.6 Amfibieën

Het onderzoek naar de amfibieën richt zich op inventariseren van geschikte wateren met behulp van een RAVON schepnet in combinatie met het zoeken naar eitjes. In totaal worden drie veldbezoeken uitgevoerd in de periode april – augustus. Deze aanpak is gebaseerd op de

richtlijnen uit het kennisdocument kamsalamander (BIJ12, 2017) en de soortinventarisatieprotocollen van het Netwerk Groene Bureau's.

3.7 Steenmarter

In de schuren die mogelijk geschikt zijn voor de soort, en die gesloopt worden, wordt gezocht naar sporen van steenmarter. Het gaat om de schuren aan Wettenseind 1 en Vorsterdijk 12. Hierbij wordt specifiek aandacht besteed aan de ruimte tussen het dak en het plafond. Daarbij wordt gebruik gemaakt van een endoscoop. Bij de Vorsterdijk 12 zijn grote oppervlaktes naast de loods bedekt met kaal los zand; dit vormt een ideaal sporenbed waar gezocht wordt naar sporen van de steenmarter.

3.8 Vleermuizen

In het plangebied zijn drie gebouwen aanwezig, die gesloopt worden, waarbij mogelijk vleermuisverblijven aanwezig zijn. Het betreft de gebouwen aan de Vorsterdijk 12, Wettenseind 1 en Opwettenseweg 102.

Om inzicht te krijgen in het gebruik van deze gebouwen door vleermuizen wordt een onderzoek uitgevoerd conform het vleermuisprotocol 2017 (Netwerk groene bureau's, 2017). Het inventariseren van vleermuizen is te verdelen in het inventariseren van zomer- en kraamverblijven, paarverblijven en zwermplaatsen, winterverblijven en vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen. Onderstaand wordt aangegeven op welke wijze het onderzoek uitgevoerd zal worden.

Zomer- en kraamverblijven van vleermuizen

In de periode 15 mei – 15 juli zal het onderzoekgebied worden onderzocht op de aanwezigheid van zomer- en kraamverblijven van vleermuizen. Deze inventarisatie zal bestaan uit drie rondes, waarvan er één in de vroege ochtend van circa twee uur voor zonsopkomst wordt uitgevoerd. Twee rondes zullen 's avonds plaatsvinden vanaf zonsopgang.

Paarverblijven en zwermplaatsen van vleermuizen

In de periode 15 augustus – 15 september zullen twee inventarisaties van twee uur worden uitgevoerd, teneinde paarverblijven en zwermplaatsen vast te stellen dan wel uit te sluiten. Eén van deze inventarisaties zal 's ochtends worden uitgevoerd en de andere 's avonds.

Vliegroutes en foerageergebied

Het inventariseren van vliegroutes en foerageergebied zal simultaan met de overige vleermuisinventarisaties worden uitgevoerd. Vliegroutes en foerageergebieden zullen op kaart worden ingetekend.

Winterverblijven

De inschatting is dat de gebouwen die onderzocht gaan worden niet gebruikt worden als winterverblijf. De gebouwen zijn laag en onverwarmd. Daarom is niet specifiek gekeken naar het middernachtzwermen.

De inventarisatie met betrekking tot vleermuizen worden met behulp van een zogenaamde batdetector uitgevoerd. Dit apparaat vangt de ultrasone geluiden van vleermuizen op en maakt

deze hoorbaar voor het menselijke gehoor. Tevens kunnen de geluiden worden opgenomen voor analyse achteraf. Enkele soorten zijn namelijk zeer moeilijk te determineren in het veld.

3.9 Terreinbezoeken

Ten behoeve van de soortonderzoeken zijn de volgende terreinbezoeken uitgevoerd.

Tabel 3.1. Overzicht onderzoeksperiodes en het aantal terreinbezoeken (2019-2020).

	Februari	Maart	April	Mei	Juni-juli-augustus	Sept	Okt	dec
Eekhoorn								
Kerkuil (3x)								
Steenuil (3x)								
Buizerd en overige JRBN (4x)								
Teunisbloempijlstaart (2x)								
Amfibieën (3x)								
Steenmarter (3x)								
Vleermuizen (4x)								

Tabel 3.2. Overzicht terreinbezoeken en omstandigheden.

Datum	Tijd	Weer	Soort
12-12-2019	8:30 – 12:00	Licht bewolkt, 4 graden Celsius, windkracht 2	Eekhoorn JRBN
10-03-2020	17:30 – 20:00	Bewolkt, 12 graden Celsius, windkracht 3/4	Steenuil, kerkuil, JRBN
31-03-2020	18:30 – 21:15	Zonnig, 7 graden Celsius, windkracht 1	Steenuil, kerkuil, JRBN
6-04-2020	12:45 – 15:15	Zonnig, 20 graden Celsius, windkracht 1	JRBN, amfibieën
16-04-2020	19:45 – 21:45	Zonnig, 19 graden Celsius, windkracht 1	Steenuil, kerkuil, JRBN
23-04-2020	10:00 – 12:15	Zonnig, 19 graden Celsius, windkracht 1	JRBN, amfibieën
18-05-2020	21:15 – 23:30	Helder, 17 graden Celsius, windkracht 1	Vleermuizen (Opwettenseweg 102). Kerkuil
27-05-2020	21:45 – 23:45	Licht bewolkt, 16 graden Celsius, windkracht 0	Vleermuizen (Wettenseind 1, Vorsterdijk 12)
10-06-2020	11:00 – 13:00	Bewolkt, 17 graden, windkracht 1	Amfibieën, teunisbloempijlstaart.
8-07-2020	20:00 – 23:30	Bewolkt, 17 graden, windkracht 1	Vleermuizen (Opwettenseweg 102), kerkuil. teunisbloempijlstaart.
23-07-2020	21:45 – 23:45	Licht bewolkt, 21 graden Celsius, windkracht 0	Vleermuizen (Wettenseind 1, Vorsterdijk 12)
1-09-2020	20:30 – 22:30	Licht bewolkt, 10 graden Celsius, windkracht 0	Vleermuizen (Wettenseind 1, Vorsterdijk 12)
16-09-2020	19:45 – 21:45	Licht bewolkt, 18 graden Celsius, windkracht 3	Vleermuizen (Wettenseind 1, Vorsterdijk 12)

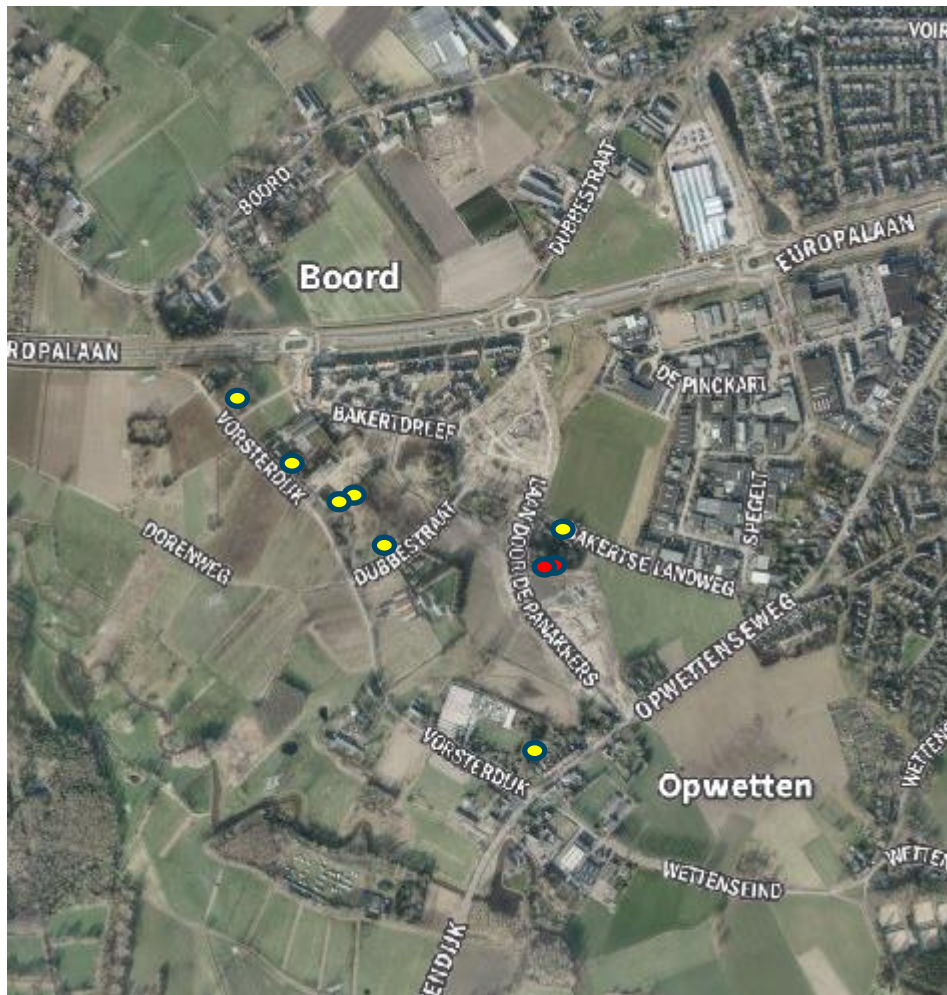
4 Resultaten

4.1 Eekhoorn

In het plangebied zijn verschillende nesten van eekhoorns aanwezig. Het gaat hier om zowel slaapnesten als speelnesten. In totaal zijn negen nesten aangetroffen. Op Figuur 4.1. zijn twee foto's van nesten weergegeven. Op Figuur 4.2. is een overzicht weergegeven van de locaties waar de nesten aanwezig zijn.

Figuur4.1. Eekhoornnesten in het plangebied.

Figuur 4.2. Locaties eekhoornnesten in het plangebied (geel en rood).

Op 12-03-2020 waren twee nesten (rood) niet meer aanwezig. Mogelijk zijn deze door een recente storm verdwenen.

4.2 Teunisbloempijlstaart

Tijdens de terreinbezoeken van 10-06-2020 en 8-07-2020 zijn geen rupsen van de teunisbloempijlstaart waargenomen. In het plangebied zijn veel minder teunisbloemen en kattenstaarten (waardplanten) aanwezig dan in 2019. Waarschijnlijk komt het beperkte aantal planten van deze soorten door de droogte. Een impressie van juli 2020 van de locatie waar vorig jaar de rups van de soort is waargenomen is opgenomen in Figuur 4.3. In 2019 stond deze locatie vol met teunisbloemen.

Figuur 4.3. Impressie vegetatie vindplaats rups teunisbloempijlstaart in 2019 (opname juli 2020).

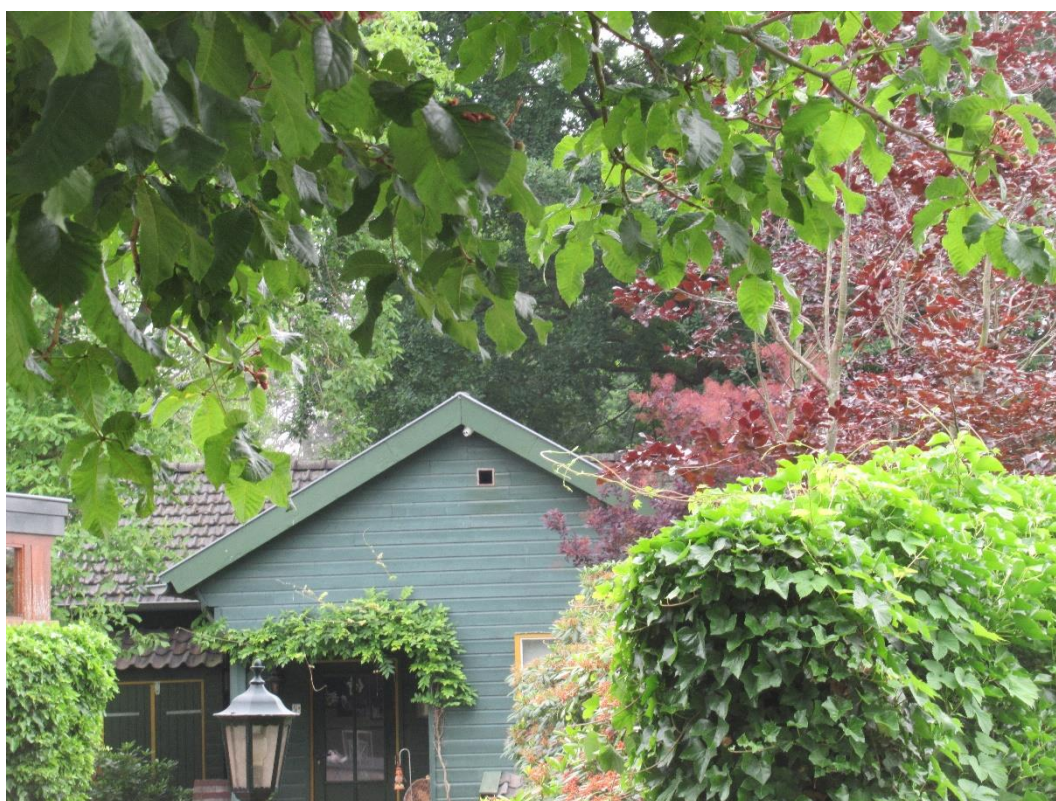

Figuur 4.4. Teunisbloem in het plangebied.

4.3 Kerkuil

Bij de verschillende potentiële nestlocaties zijn geen kruitssporen aangetroffen op 12-03-2020. Wel zijn kauwtjes met nestmateriaal aan het slepen bij het uilengat in Vorsterdijk 14. Volgens bewoonster is er sprake geweest van een poging van de bosuil om te broeden, maar het nest is gekraakt door de kauwtjes.

Bij de nestlocatie van de kerkuil van vorige jaren aan de Dubbestraat 45 (zie Figuur 4.5) zitten twee kauwtjes op het dak. Bij navraag bij de bewoners van het adres blijkt dat er wel kerkuilen in het nest zitten. Op zowel 18-05-2020 als 8-07-2020 is geen geluid van jongen bij het nest waargenomen. Het is onduidelijk of er in 2020 jonge kerkuilen zijn groot geworden in het nest. Het nest is in ieder geval wel gebruikt.

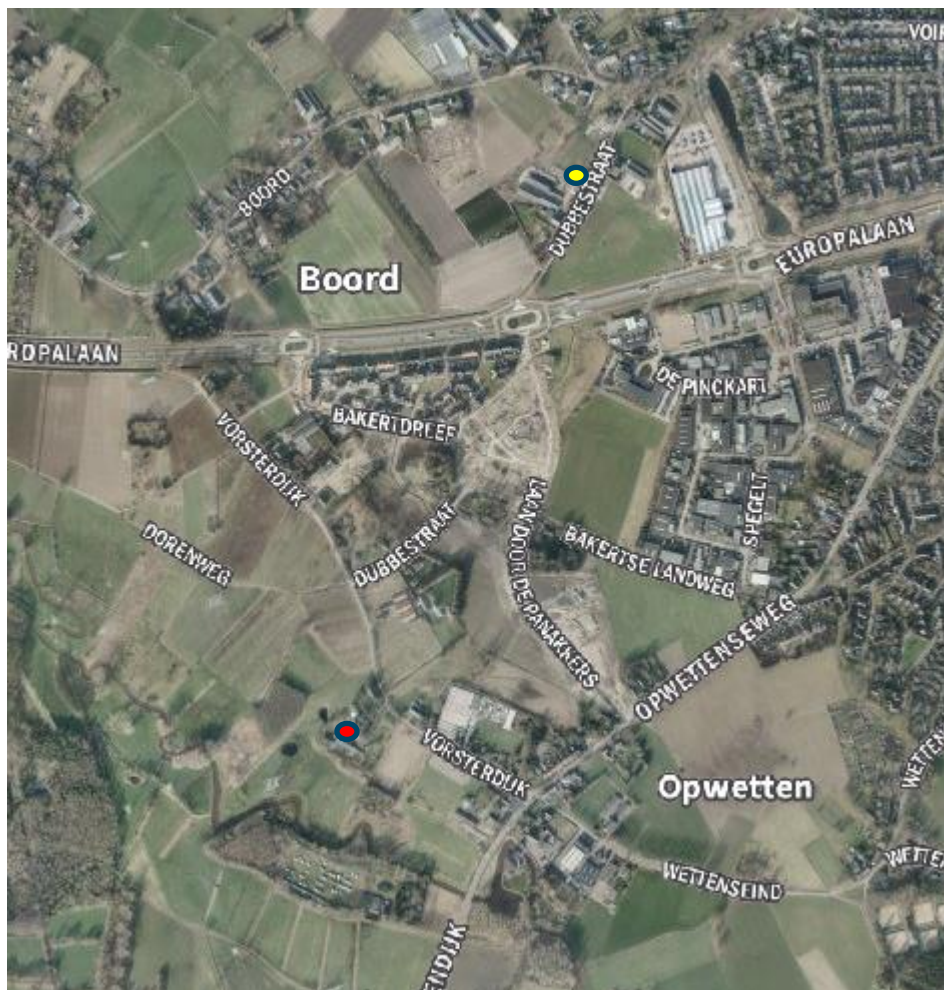

Figuur 4.5. Ingang nestlocatie kerkuil Dubbestraat 45.

4.4 Steenuil

Tijdens verschillende terreinbezoeken in de vroege avond is de lokroep van de steenuil afgespeeld. Op 12-03-2020 is nergens een reactie van een steenuil gehoord. Op 31-03-2020 is gereageerd op de lokroep door een steenuil bij de Dubbestraat aan de noordzijde van de Europalaan. Vermoedelijk is in de directe omgeving van deze steenuil een nestlocatie aanwezig. De locatie van deze steenuil is weergegeven op Figuur 4.6. Een gesprek met een bewoonster van Wettenseind leert dat er wel eens een steenuil wordt gehoord in de omgeving van het Wettenseind. Zij gaf aan dat waarschijnlijk bij Vorsterdijk 3 net buiten het plangebied een steenuil woont. Bij de Vorsterdijk 3 werd echter niet op de lokroep van de steenuil gereageerd.

Een nestlocatie in het plangebied is niet bekend. Op 16-04-2020 is ook op verschillende locaties de lokroep van de steenuil afgespeeld. Opnieuw werd nergens door een steenuil gereageerd.

- Roepende steenuil 31-03-2020, met vermoedelijk een nestlocatie in de directe omgeving.
- Vermoedelijke nestlocatie (mondelijke mededeling bewoner Wetteneind).

Figuur 4.6. (Waarnemingen) steenuil in en rond het plangebied van Nuenen West.

4.5 Buizerd en overige jaarrond beschermde nesten

Tijdens verschillende terreinbezoeken is gezocht naar vogelsoorten waarvan het nest jaarrond beschermd is, en eventuele bijbehorende nesten. In het vroege voorjaar is, terwijl er nog geen bladeren aan de bomen zaten, geïnventariseerd waar potentieel jaarrond beschermde nesten zouden kunnen zitten.

Op 12-02-2020 is een buizerd waargenomen in de directe omgeving van een groot nest net ten zuiden van het plangebied. Tijdens volgende bezoeken was geen activiteit meer te zien rond het nest. Ook zijn op andere plekken in het plangebied geen nesten van de buizerd waargenomen.

Op 6-04-2020 en 23-04-2020 was duidelijk zichtbaar dat huismussen met nesten in de nieuwe woonwijk een aantal dichte struiken gebruiken als vergaderlocatie. Deze locatie ligt in het

toekomstige landschapspark in de nieuwe wijk. Ook is in een bestaande tuin van de nieuwe woonwijk een vergaderlocatie aanwezig. Een vergaderlocatie is een locatie waar huismussen samenkomen. Aanwezigheid van deze plekken is essentieel voor het functioneren van nestlocaties. De locaties van de vergaderlocaties zijn weergegeven op Figuur 4.8. Een impressie van de vergaderlocatie in het landschapspark is weergegeven op Figuur 4.7.

Figuur 4.7. "Vergaderlocatie" huismussen.

Andere jaarrond beschermde nesten zijn niet waargenomen in het plangebied.

● Vergaderplek huismussen

● Nestlocaties huismus

Figuur 4.8. Beschermde waarden huismus.

4.6 Amfibieën

Op verschillende momenten is gezocht naar, eitjes, larven en volwassen exemplaren van amfibieën in het plangebied. Op 6-04-2020 zijn geen zwaarder beschermde amfibieën waargenomen. In de poel aan de Bakertdreef zijn kikkervisjes van gewone pad en bruine kikker waargenomen.

Op 23-04-2020 zijn geen zwaarder beschermde amfibieën waargenomen. Wel zijn opnieuw kikkervisjes van gewone pad en bruine kikker waargenomen. Daarnaast is een subadult exemplaar van de groene kikker gevonden.

In het zwembad van de Opwettenseweg 102 zijn kleine watersalamanders waargenomen (mondelijke mededeling bewoner).

Op 10-06-2020 was het volledige plasdrasgebied aan de Bakertdreef, waar tijdens eerdere terreinbezoeken larven van amfibieën zijn aangetroffen, volledig opgedroogd (zie Figuur 4.9). Er zijn tijdens het terreinbezoek geen amfibieën waargenomen.

Figuur 4.9. Waargenomen amfibieën in het plangebied(boven) en het opgedroogde voortplantingsbiotoop (onder).

4.7 Steenmarter

Het onderzoek naar verblijfplaatsen heeft zich gericht op de te slopen gebouwen aan de Wettenseind 1 en Vorsterdijk 12. Steenmarteruitwerpselen (of andere marteruitwerpselen) en/of steenmarterprenten werden tijdens de inspecties niet aangetroffen. Bij het gebouw aan de Vorsterdijk 12 was een groot “sporenbed” aanwezig waar prenten bij aanwezigheid zichtbaar

hadden moeten zijn. In de te slopen gebouwen zijn geen (verblijfplaatsen van) steenmarter aangetroffen (Zie Figuur 4.10). Dit is bekeken met behulp van een endoscoop.

Figuur 4.10. (L) Sporenbed bij Vorsterdijk 12 en (R) inspectie gebouw met endoscoop.

4.8 Vleermuizen

Dit onderzoek heeft zich gericht op de te slopen opstallen aan de Opwettenseweg 102, Wettenseind 1 en Vorsterdijk 12.

Opwettenseweg 102

Een deel van de onderzoeksrondes voor deze locatie heeft plaatsgevonden in 2019. De resultaten van deze onderzoeksrondes zijn opgenomen in Bijlage 1.

Op 18-05-2020 zijn bij de Opwettenseweg 102 geen uitvliegers waargenomen. Wel is een vleermuiskeutel tegen de gevel waargenomen. Rond de bebouwing foerageren enkele gewone dwergvleermuizen aan het begin van de avond. Er zijn geen andere vleermuissoorten waargenomen.

Figuur 4.11. Impressie locatie Opwettenseweg 102 tijdens terreinbezoek 18-05-2020.

Op 08-07-2020 zijn bij de Opwettenseweg 102 geen uitvliegers waargenomen. Wel is met een zaklamp één gewone dwergvleermuis onder gevelbetimmering waargenomen. Op deze locatie is sprake van een zomerverblijfplaats van deze soort. Rond de bebouwing foerageren vroeg in de avond enkele gewone dwergvleermuizen. Er zijn geen andere vleermuissoorten waargenomen.

Wettenseind 1 en Vorsterdijk 12

Bij Wettenseind 1 en Vorsterdijk 12 werden geen vleermuisverblijven aangetroffen. Wel werden op 23 juni twee uitvliegende gewone dwergvleermuizen waargenomen in het midden van een rij gevelpannen uit de boerderij naast de te slopen koeienstal aan Wettenseind 1. Hier bevindt zich een zomerverblijf van twee gewone dwergvleermuizen. De locatie is weergegeven op Figuur 4.12. Gedurende de eerste drie onderzoeksronde vloog een aantal (2 – 10 dieren) gewone dwergvleermuizen langs de laanbomen aan de Wettenseind. Hieruit valt op te maken dat er in de directe omgeving rond het te slopen gebouw meerdere verblijven van de gewone dwergvleermuis aanwezig zijn. Overige vleermuissoorten werden niet waargenomen.

Figuur 4.12. Zomerverblijf gewone dwergvleermuizen (gele stip) met te slopen gebouw (rode kader) aan Wettenseind 1.

4.9 Overige waarnemingen

Op 1-09-2020 werd een de weg overstekende wezel waargenomen nabij Wettenseind 1. Dit dier kwam vanaf de zuidoostzijde van de weg (bij de houthandel) en dook de greppel in naast het weilandje ten noordwesten van Wettenseind 1. De locatie van de waarneming is weergegeven op Figuur 4.13.

Figuur 4.13. Locatie waarneming wezel.

5 Toetsing Wet natuurbescherming

5.1 Eekhoorn

In het plangebied zijn negen nesten van de eekhoorn aanwezig. Deze nesten zijn beschermd middels Artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Het is niet toegestaan om deze nesten te verwijderen zonder ontheffing. Door de voorgenomen realisatie van de woonwijk verdwijnt een aantal nesten. Daarnaast verdwijnt een groot deel van het leefgebied in de directe omgeving van deze nesten. Daarom is voor het uitvoeren van de plannen een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming nodig.

5.2 Teunisbloempijlstaart

In 2019 is één rups van de teunisbloempijlstaart waargenomen in het plangebied. De teunisbloempijlstaart is beschermd middels Artikel 3.5 uit de Wet natuurbescherming. Uit onderzoek in 2020 blijkt dat de soort niet is aangetroffen in het plangebied. De waardplanten van de vlinder komen met name voor in pioniersvegetaties. Deze vegetaties komen wisselend op verschillende plekken voor binnen, maar ook zeker buiten het plangebied. Door het ontbreken van rupsen van de vlinder in het plangebied in 2020 en het feit dat er in 2019 slechts sprake was van één waarneming kan gesteld worden dat in plangebied geen sprake is van een op zich staande populatie van de soort. De komende jaren blijft het plangebied in ontwikkeling waardoor pioniersvegetaties met waardplanten van de vlinder beschikbaar blijven binnen, maar zeker ook buiten het plangebied. Daarmee heeft het voornemen geen effect op de soort.

5.3 Kerkuil

In het plangebied is een nestlocatie van een kerkuil aanwezig. Dit nest is beschermd middels Artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. Het gebouw waar de nestlocatie is blijft fysiek behouden. De locatie wordt echter volledig ingebouwd met woningen. Mogelijk wordt de nestlocatie daarmee ongeschikt. Het is niet toegestaan om dit nest ongeschikt te maken of te verstoren zonder ontheffing. Daarom is voor het uitvoeren van het voornemen een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming nodig.

5.4 Steenuil

In het plangebied is een nestlocatie van een steenuil aanwezig. Dit nest is beschermd middels Artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. Het nest is gelegen in de laatste fase van de toekomstige woonwijk. De geplande realisatie van deze fase is gepland vanaf 2030. Vooralsnog heeft het voornemen dan ook geen invloed op de nestlocatie. Op het moment dat concrete ontwikkeling van het gebied rond het nest aan de orde is moet bekeken worden hoe met de steenuil omgegaan kan en moet worden. Geadviseerd wordt om de komende jaren de nestlocatie te monitoren.

5.5 Overige jaarrond beschermde nesten

In het plangebied zijn nestlocaties van de huismus waargenomen. Deze nesten zijn beschermd middels Artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. Andere nesten (los van de steenuil en kerkuil) zijn niet aangetroffen.

De gebouwen waar de nestlocaties van de huismus in het plangebied aanwezig is blijven in de huidige staat behouden. Ook worden in de directe omgeving van dit nest geen activiteiten voorzien die voor verstoring van de locatie kunnen zorgen. Daarmee blijft de functionaliteit van de nestlocaties in het plangebied behouden.

In het plangebied zijn twee locaties aanwezig die door de populatie huismussen rond het plangebied wordt gebruikt als vergaderlocatie. Door de voorgenomen planontwikkeling verdwijnt een van deze plekken mogelijk. Een vergaderlocatie wordt als essentieel gezien voor het functioneren van een populatie huismussen. Net ten noorden is in de achtertuinen ook veel wintergroen aanwezig dat veelvuldig door huismussen wordt gebruikt als vergaderlocatie. Het groen in het plangebied is daarmee niet essentieel voor de lokale populatie. Zeker niet als mee wordt gewogen dat bij de toekomstige invulling van het plangebied, middels een landschapspark, heel veel groene leefruimte komt voor de huismus. Wel wordt geadviseerd om bij de aanleg van het toekomstige park wintergroene beplanting op te nemen (bijvoorbeeld in de vorm van hagen) om als schuilplaats voor de huismus te laten dienen.

Daarmee heeft het planvoornemen geen invloed op beschermde delen (nesten, essentiële vergaderlocaties) van het leefgebied van huismussen.

5.6 Amfibieën

In het plangebied zijn geen beschermde amfibieën waargenomen. Daarmee heeft het voornemen geen effect op beschermde amfibieën.

5.7 Steenmarter

In het plangebied is de steenmarter waargenomen. De steenmarter is beschermd middels Artikel 3.10 uit de Wet natuurbescherming. Het plangebied maakt deel uit van het leefgebied van de soort. Mogelijk zijn hier ook verblijfplaatsen aanwezig. De soort heeft zijn verblijfplaats meestal in (oude) gebouwen. In principe blijft alle aanwezige bebouwing in het plangebied behouden. Op dit moment is duidelijk dat slechts twee schuren gesloopt gaan worden. Deze schuren aan de Vorsterdijk 12 en Wettenseind 1 zijn onderzocht op de aanwezigheid van een verblijfplaats van steenmarters. Hieruit blijkt dat in deze gebouwen geen verblijfplaatsen aanwezig zijn. Daarmee heeft de sloop van deze gebouwen een effect op verblijfplaatsen van steenmarters.

Indien nog andere gebouwen gesloopt gaan worden bij de planontwikkeling van Nuenen west dan moet een aanvullende check worden uitgevoerd of mogelijk een verblijfplaats van steenmarters aanwezig is. Overige bebouwing in het plangebied blijft vooralsnog bestaan. Daarmee heeft het plan geen effect op het beschermde onderdeel van het leefgebied (verblijfplaats) van steenmarters.

5.8 Vleermuizen

Een aantal te slopen opstallen aan Wettenseind 1, Vorsterdijk 12 en Opwettenseweg 102 is onderzocht op het voor komen van vleermuisverblijven. Vleermuizen en hun essentiële¹ onderdelen van het leefgebied zijn beschermd middels Artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming.

In het schuurtje aan de Opwettenseweg 102 is een zomerverblijf van één of enkele gewone dwergvleermuis waargenomen. Door de voorngenomen sloop van deze schuur verdwijnt deze verblijfplaats. Dit is niet toegestaan zonder een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming.

Op de andere locaties zijn geen verblijfplaatsen waargenomen.

Naast de verblijfplaatsen is langs het Wettenseind een vliegroute van gewone dwergvleermuizen vastgesteld. Mogelijk is deze vliegroute essentieel voor het functioneren van verblijfplaatsen in de directe omgeving. Het is nog onbekend hoe de toekomstige woonwijk rond deze weg wordt vormgegeven. OP het moment dat hier meer duidelijk over is moet bepaald worden wat het effect van het voornemen op deze route is en of de route een wettelijk beschermde essentiële functie heeft.

Om de schuur aan de Opwettenseweg 102 te kunnen slopen is een ontheffing voor het vernietigen van een zomerverblijf van gewone dwergvleermuizen nodig.

In de schuren aan het Wettenseind 1 en de Vorsterdijk 12 komen geen vleermuisverblijven voor. Ook maken de gebouwen geen onderdeel uit van essentieel foerageergebied of essentiële vliegroute. Daarmee vormen vleermuizen geen belemmeringen voor het slopen van de panden.

5.9 Wezel

In het plangebied van Nuenen West is een wezel waargenomen. Deze soort is in de provincie Noord Brabant beschermd middels Artikel 3.10. De locatie van de waarneming is gelegen in de fase (fase 2) van de toekomstige woonwijk die wordt ontwikkeld vanaf ongeveer 2025. Vooralsnog heeft het voornemen dan ook geen invloed op het leefgebied van de wezel. Op het moment dat concrete ontwikkeling van het gebied rond de plek van de waarneming aan de orde is moet bekeken worden hoe met de wezel omgegaan kan en moet worden. Geadviseerd wordt om de komende jaren de omgeving van de vindplaats te monitoren..

¹ “Essentieel moet worden gelezen als “essentieel voor het voor het functioneren van een verblijfplaats”.

6 Bronnen

Antea group, 2019. Natuurtoets. Nuenen West. Toetsing Wet natuurbescherming en NNN.

Anteagroup, 2019. Soortmanagementplan. Ontwikkeling van Nuenen West in relatie tot soortenbescherming.

BIJ12, 2017. Kennisdocument steenuil.

BIJ12, 2017. Kennisdocument kerkuil.

BIJ12, 2017. Kennisdocument huismus.

BIJ12, 2017. Kennisdocument buizerd.

BIJ12, 2017. Kennisdocument gewone dwergvleermuis.

Netwerk groene bureau's, 2017. Vleermuisprotocol 2017.

Provincie Noord Brabant, 2017. Handreiking kleine marters in relatie tot soortenbescherming.

NDFF

Bijlage I. Notitie check vleermuizen Opwettenseweg 102 (2 september 2019)

Memo

memonummer 1
datum 2 september 2019
aan R Broekman
M Dijkstra
A Wulterkens
van SCHJ van Eijk
kopie LJG Koks
project Nuenen West
projectnr. 411948
betreft Check vleermuizen ~~Opwettenseweg~~ 102 Nuenen

Aanleiding en aanpak

Recent is op een schuur bij de ~~Opwettenseweg~~ 102 in Nuenen een boom gevallen. Hierbij is een deel van het asbest dak beschadigd. Daarnaast is het de bedoeling om de schuur te slopen. Voor deze sloop is in een eerdere natuurtoets (2017) aangegeven dat eerst vleermuisonderzoek noodzakelijk is voordat het gebouw gesloopt kan worden. Doordat het asbest dak nu kapot is en het asbest verspreid door de tuin ligt moet zo spoedig mogelijk gestart worden met de asbestsanering. Het uitvoeren van het geadviseerde vleermuisonderzoek conform het vleermuisprotocol is daarom eigenlijk niet mogelijk. Met het oog op deze sanering is met spoed middels een ochtend en avondbezoek inzichtelijk gemaakt of het gebouw gebruikt wordt door vleermuizen.

De bezoeken hebben plaatsgevonden op:

Dinsdagavond 27 augustus 2019, 20:00 – 22:00, 28 graden, zonnig, windkracht 1.
Vrijdagochtend 30 augustus 2019, 5:15 – 7:00, 12 graden, licht bewolkt, windkracht 2.]

Figuur 1. Beschadigd asbest dak.

Resultaten

Avondbezoek

Met een zaklamp is een gewone dwergvleermuis waargenomen achter de betimmering aan de voorzijde van de schuur (zie Figuur 1). Op twee locaties zijn verschillende vleermuiskeutels aangetroffen. Daarnaast zijn twee uitvliegiers vermoedelijk vanachter de betimmering waargenomen. Deze vleermuizen bleven kort in de buurt van de

memonummer: 1
betreft: Check vleermuizen ~~Oude Huisweg 102 Nueneen~~

verblijfplaats en vertrokken na een half uur naar een andere locatie. Andere vleermuizen zijn niet waargenomen in het rond de schuur.

Ochtendbezoek

Een half uur voor zonsopkomst is één gewone dwergvleermuis waargenomen rond de schuur. Deze vleermuis is een tijdje in de omgeving van de schuur geweest. Het exemplaar is echter vertrokken naar een andere verblijfplaats. Er zijn dus geen invliegers waargenomen. Wel viel op dat in tegenstelling tot de situatie van het avondbezoek er bouwhekkens dicht op de verblijfplaats gezet zijn. Dit maakt de verblijfplaats waarschijnlijk ongeschikt.

Figuur 2. Locatie waargenomen vleermuis (blauw), keutels (groen) en locatie vleermuisverblijf (rood).

memonummer: 1
betreft: Check vleermuizen ~~Oudekerk~~ 102 Nuene

Figuur 3. Links: vleermuiskeutels onder het verblijf. Rechts: ingang gevel betimmering.

Analyse

Er is een verblijfplaats van de gewone dwergvleermuizen aanwezig in het schuurtje. Verblijfplaatsen zijn beschermd middels de Wet natuurbescherming, artikel 3.5. De verblijfplaats zit achter de gevelbetimmering aan de voorzijde van het pand. Het is verboden om verblijfplaatsen van vleermuizen te vernietigen. Het is onduidelijk wat voor een soort verblijfplaats (zomer, paar, kraam) aanwezig is. Om dit vast te stellen is een onderzoek conform het vleermuisprotocol 2017 noodzakelijk.

Opties in relatie tot de gewenste sanering / sloop

- Gebouw (deels) laten staan en het dak saneren en vervangen in de periode dat de verblijfplaats niet gebruikt wordt door vleermuizen. Bewoners hebben aangegeven het een goed idee te vinden als het gebouw blijft staan.
- Nu alleen het deel saneren dat kapot is en de rest, inclusief sloop gebouw, pas uitvoeren als vervolgonderzoek naar vleermuizen heeft plaatsgevonden conform protocol. Er moet hierbij in ieder geval nog gekeken worden of de verblijfplaats wordt gebruikt als kraamverblijf. Het is onwaarschijnlijk dat de verblijfplaats wordt gebruikt als massa winterverblijf, doordat de locatie niet verwarmd is. Nadat duidelijk is wat voor een verblijf precies in het gebouw aanwezig is moet een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming worden aangevraagd om het gebouw te mogen slopen/saneren. Om deze ontheffing te verkrijgen moet een aantal mitigerende maatregelen genomen worden.

Overig

Het recent geplaatste ~~houthek~~ aan de voorzijde van het gebouw zorgt er waarschijnlijk voor dat vleermuizen nu niet het gebouw in kunnen. De hekken aan de voorkant moeten, om een overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen, ~~zo~~ worden weggehaald of drie meter naar voren worden geplaatst.

datum vrijgave	beschrijving revisie 00	goedkeuring	vrijgave
		L.J.G. Koks	G. La Rose

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. 06 205 44 939
E. luc.koks@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2020

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.